

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2016. június 13.
(OR. en)

9213/16

ECOFIN 456
UEM 203
SOC 320
EMPL 217
COMPET 290
ENV 336
EDUC 191
RECH 183
ENER 199
JAI 447

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9131/16 ECOFIN 422 UEM 172 SOC 286 EMPL 182 COMPET 259 ENV 303 EDUC 159 RECH 151 ENER 164 JAI 409 - COM(2016) 334 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA Lettország 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Lettország 2016. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2016) 334 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és elfogadott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Lettország 2016. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Lettország 2016. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

mivel:

- (1) A Bizottság 2015. november 26-án elfogadta az éves növekedési jelentést, és ezzel elindult a gazdaságpolitikai koordináció 2016. évi európai szemesztere. Az Európai Tanács 2016. március 17–18-án jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. 2015. november 26-án a Bizottság az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet² alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést, amelyben Lettországot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon elfogadott egy az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is. Ezt az ajánlást az Európai Tanács a 2016. február 18–19-i ülésén jóváhagyta, a Tanács pedig 2016. március 8-án elfogadta³. Mivel Lettország pénzneme az euro, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságai közötti szoros összefonódásokra, Lettországnak gondoskodnia kell az ajánlás teljes körű és megfelelő időben történő végrehajtásáról.
- (2) A Lettországra vonatkozó 2016. évi országjelentést 2016. február 26-án tették közzé. Az országjelentésben értékelték a Tanács által 2015. július 14-én elfogadott országspecifikus ajánlások, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései kapcsán Lettország által elért eredményeket.
- (3) Lettország 2016. április 14-én benyújtotta 2016. évi nemzeti reformprogramját és 2016. évi stabilitási programját. A kettő közötti kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

² Az Európai Parlament és a Tanács 2011. november 16-i 1176/2011/EU rendelete a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

³ HL C 96., 2016.3.11., 1. o.

- (4) A 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól partnerségi megállapodása és releváns programjai felülvizsgálatát és azokhoz módosítások javaslatát. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná ezt a rendelkezést.
- (5) 2016. évi stabilitási programjában Lettország – az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságára pozitív hatást gyakorló jelentős strukturális reformok, mindenekelőtt az egészségügyi ágazat 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó egészségügyi stratégiára alapozott, folyamatban lévő reformjának figyelembevétele céljából – 2017 tekintetében átmeneti, a GDP 0,5 %-ának megfelelő mértékű átmeneti eltérést kért a középtávú költségvetési célhoz vezető, előírt kiigazítási pályától. A reform részleteit a stabilitási program foglalja össze. A cél az egészségügyi szektornak nyújtott közfinanszírozás növelése a GDP 2015. évi 3 %-ához viszonyítva 2020-ra a GDP 4 %-ára. A becslések szerint a reform teljes körű végrehajtása 2023-ra 0,6 %-kal növeli a foglalkoztatást és 2,2 %-kal a GDP szintjét, ami hosszú távon pozitív hatást gyakorol az államháztartás fenntarthatóságára. Az értékelés szerint a növekedésre és az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságára gyakorolt pozitív hatás megalapozott. A jelenlegi értékelés alapján Lettország megfelel a 2017-re kért átmeneti eltérés feltételeinek, amennyiben megfelelően végrehajtja a megállapodás szerinti reformokat, amit az európai szemeszter során fognak ellenőrizni. Mindazonáltal a megengedett átmeneti eltérés összege a minimális referenciaérték (vagyis a GDP 1,7 %-ának megfelelő mértékű strukturális hiány) betartásától függ. Ez azt jelenti, hogy a Bizottság 2016. tavaszi előrejelzése alapján 2017-ben a GDP 0,1 %-ának megfelelő mértékű további átmeneti eltérésre van mozgástér.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

- (6) Lettország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. A 2016. évi stabilitási program alapján a kormány arra számít, hogy az államháztartás egyenlege fokozatosan javul, és 2019-ben eléri a GDP 0,5 %-ának megfelelő mértéket. A középtávú költségvetési célhoz, azaz a strukturális értelemben a GDP 1 %-ának megfelelő mértékű hiányhoz vezető, tervezett kiigazítási pályát a 2017-ben és 2018-ban végrehajtandó rendszerszintű nyugdíjreformhoz, továbbá az egészségügyi ágazatban a 2017 és 2019 közötti időszakban végrehajtandó jelentős strukturális reformokhoz kapcsolódóan kért eltérés figyelembe vételével határozták meg. A stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2016-ban várhatóan 40 %-ra emelkedik, majd 2018-ban 38 %-ra csökken. A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. A kitűzött hiánycélok elérésének alátámasztásához 2017-től kezdődően szükséges intézkedések azonban nem kellőképpen kidolgozottak. A Bizottság 2016. tavaszi előrejelzése alapján fennáll a kockázata annak, hogy némi eltérés mutatkozik 2016-ban, valamint változatlan politikát feltételezve 2016–17-ben, e két évet együttesen tekintve. A stabilitási program értékelése alapján és a Bizottság 2016. tavaszi előrejelzésének figyelembevételével a Tanács véleménye szerint Lettország várhatóan nagyrészt megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek. Mindazonáltal a megfelelés biztosításához 2016-ban további intézkedésekre lesz szükség.
- (7) A munkaképes korú lakosság számának csökkenése korlátozza a munkaerő-kínálatot és a bérek növekedése meghaladja a termelékenységet, ami veszélyezteti a költségversenyképességet. Ezért a versenyképesség támogatásához a foglalkoztathatóság növelésére és a humántőke javítására van szükség.
- (8) A szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők aránya Lettországban uniós viszonylatban a legmagasabbak között van. Előkészületben van a minimumjövedelem bevezetése, de végrehajtása bizonytalan és a költségvetési költségek miatt általános alkalmazása kérdéses. Emellett 2009 óta nem javult a szociális ellátások megfelelősége, ami megakadályozza a szegénység eredményes csökkentését. A minimumjövedelem-szintre irányuló reform várhatóan csökkenti a szociális ellátások jelenlegi széttagoltságát és ösztönzőt jelent a foglalkoztatásra nézve.
- (9) Az aktivizálási intézkedések hatóköre kicsi, különösen a tartósan munkanélküliek esetében. A gyenge egészségügyi és elégtelen szociális szolgáltatásokkal együtt mindez megakadályozza a munkaerőpiacra való eredményes visszailleszkedést. Az aktivizálási intézkedések igénybevételének fokozása élénkítené a foglalkoztatást.

- (10) Az egészségügy alacsony közfinanszírozása, a belülről fakadó strukturális hiányosságok, a hálapénzek nagy aránya és az optimálistól elmaradó költséghatékonyság következtében a lakosság jelentős része nem jut hozzá a szükséges egészségügyi ellátáshoz. Ugyan prioritásként határozták meg az egészségügyi ellátáshoz jutás kritikus esetekben való biztosítását, a pénzügyi korlátok általánosságban akadályozzák a szolgáltatásnyújtást.
- (11) Bár Lettország ért el eredményeket a felsőoktatási rendszer reformja terén, mindenekelőtt a minőséget jutalmazó ösztönzők biztosításával és független akkreditációs rendszer létrehozásával, szükség van a szakoktatás és -képzés javítására, különösen a tantervek reformja és a munkaalapú tanulás szabályozási keretének felállítása révén, hogy javuljon minőségük és rendelkezésre állásuk. A szociális partnereknek szerepük lehet a tanulószerveződéses gyakorlati képzésnek megfelelő típusú programok fejlesztésében, ahogy azt a szakképzésről szóló törvény körvonalazza.
- (12) A beruházásokat visszafogják az innovációval kapcsolatos problémák, a vállalkozói környezet hiányosságai és a csökkenő létszámú munkaerő. A gyenge innovációs ösztönzők és a szétagolt kutatási bázis akadályozza Lettország gyors és eredményes áttérését a magasabb hozzáadott értéket jelentő, és fokozottabban tudásintenzív tevékenységekre. A beruházások további akadályát jelenti, hogy a fizetéseképtelenségi rendszer alkalmazása során a befektetővédelem csekély mértékű, amihez a közigazgatás hatékonysági problémái járulnak.
- (13) A kormány intézkedéseket tett az állami kutatási bázis jelenlegi szétagoltságának csökkentésére, minőségének javítására és a vállalkozói szektor innovációs kapacitásának megerősítésére. Az eredmények ellenére az uniós átlaggal összehasonlítva a kutatásra és innovációra fordított állami és vállalkozói szektorbeli beruházások továbbra is nagyon alacsonyak. Folytatni kell a kutatás alapjainak megszilárdítását, a kutatók számának növelése és a kutatás minőségének javítása mellett. Az intelligens szakosodási stratégián alapuló reformok teljes körű végrehajtása és a meglévő szakpolitikai eszközök teljes felhasználása ösztönözné az innovációra fordított magánberuházásokat.
- (14) A vállalkozások a beruházás akadályának tartják a fizetéseképtelenségi keretet, mivel a követelések visszafizetési rátája alacsony, és a felszámolók felügyelete csekély mértékű.

- (15) Lettország számos sikeres kezdeményezést indított el az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának és minőségének javítása céljából. Mindazonáltal a köztisztviselők összeférhetetlenségét megelőző szabályozás – bár átfogó – bonyolult és rugalmatlan, és a formális megfelelést részesíti előnyben a konkrét esetek megítélése helyett. Emellett a korrupció elleni küzdelemmel és -megelőzéssel foglalkozó hivatali belső feszültségek gyengítették, ezáltal destabilizálódott, és a nyilvánosság bizalma csökkent egyrészt általában az intézkedései, másrészt az iránt, hogy ténylegesen kész-e az ügyek közül a nagy horderejűekre koncentrálni.
- (16) A közigazgatás általános hatékonysági problémái, amelyek nagyrészt a személyzet viszonylag magas fluktuációjával és a közszolgálati reform késedelmeivel, valamint a gyenge projektmenedzsmenttel magyarázhatók, nem ösztönzik a kedvező befektetési környezet kialakulását. A közszférában a javadalmazás nem függ elegendő mértékben a felelősség mértékétől.
- (17) Az európai szemeszter keretében a Bizottság elvégezte Lettország gazdaságpolitikájának átfogó elemzését, és azt a 2016. évi országjelentésben közzétette. A Bizottság értékelte továbbá a stabilitási programot és a nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Lettországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Mivel az Európai Unió átfogó gazdasági kormányzásának erősítése érdekében a jövőbeli nemzeti döntések során az uniós szempontokra is tekintettel kell lenni, a Bizottság nemcsak azt vette figyelembe, hogy az intézkedések milyen jelentőséggel bírnak a fenntartható lettországi költségvetési és társadalmi-gazdasági politika szempontjából, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak. Az európai szemeszter keretében tett ajánlásokat az alábbi 1–3. ajánlás tükrözi.
- (18) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta a stabilitási programot; véleményét⁵ mindenekelőtt az 1. ajánlásban foglaltak tükrözik.

⁵ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

AJÁNLJA, hogy Lettország 2016–2017-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Biztosítsa, hogy a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától való eltérés 2016-ban és 2017-ben a rendszerszintű nyugdíjreformhoz és az egészségügyi ágazatban végrehajtandó jelentős strukturális reformokhoz kapcsolódó engedményre korlátozódjon. Az adóknak a környezetvédelmi és vagyonadók felé való, növekedést ösztönző elmozdításának kihasználásával csökkentse az alacsony jövedelműeket terhelő magas adóéket és javítsa az adózási fegyelmet.
2. Javítsa a szociális ellátások megfelelőségét és gyorsítsa fel azokat az intézkedéseket, amelyek támogatják a kedvezményezettek elhelyezkedését és munkájuk megtartását, többek között az aktivizálási intézkedések hatókörének kiterjesztésével. Gyorsítsa fel a szakképzésben a tantervek reformját, a szociális partnerek bevonásával hozza létre a munkaalapú tanulás szabályozási keretét és növelje e programok kínálatát. Javítsa az egészségügyi rendszer elérhetőségét, minőségét és költséghatékonyságát.
3. Folytassa a kutatóintézetek konszolidációját és biztosítson ösztönzőket az innovációra irányuló magánberuházásokhoz. Erősítse meg az összeférhetlenség megelőzésére irányuló szabályozást, és állítson fel valamennyi közalkalmazottra vonatkozó, egységes jogi keretet. Növelje a felszámolók elszámoltathatóságát és állami felügyeletét.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*
